

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

RJEŠENJE
po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta
„Centrotrans – Eurolines“ d.d. Sarajevo protiv Ministarstva obrazovanja i nauke Vlade
Kantona Sarajevo

Sarajevo,
april 2012. godine

Broj: 06-26-3-026-67-II/11
Sarajevo, 18.4.2012. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (2) i člana 48. stav (1), a u vezi s članom 4. stav (1) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) i čl. 105. i 108. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), u postupku pokrenutom po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta „Centrotrans-Eurolines“ d.d. Sarajevo, Kurta Schorka 14, 71000 Sarajevo, protiv Ministarstva obrazovanja i nauke Vlade Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, Općine Ilijaš, 126. Ilijaške brigade 6, 71380 Ilijaš, i Općine Vogošća, Jošanička 80, 71320 Vogošća, radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma, Konkurencijsko vijeće, na 33. (tridesettrećoj) sjednici održanoj dana 18.4.2012. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da je Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Vlade Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, odredbama čl. 2., 3. i 4. Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Vogošća (broj: 11-14-474-4 od dana 12.01.2011. godine) i Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Ilijaš (broj: 11-14-474-9 od dana 12.01.2011. godine), kao i navedenim odredbama Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Ilidža (broj: 11-14-474-6 od dana 12.01.2011. godine), Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Novo Sarajevo (broj: 11-14-474-5 od dana 12.01.2011. godine), Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Stari Grad (broj: 11-14-474-3 od dana 12.01.2011. godine), Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Novi Grad (broj: 11-14-474-2 od dana 12.1.2011. godine), Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Trnovo (broj: 11-14-474-1 od dana 12.1.2011. godine) i Sporazum o prevozu učenika s Općinom Hadžići (broj: 11-14-474-8 od dana 12.1.2011. godine), sprječava, ograničava i narušava slobodnu konkurenciju na tržištu pružanja usluga subvencioniranog prevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo, i iste predstavljaju zabranjeni sporazum, iz člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji .
2. Navedene odredbe Sporazuma o prevozu učenika iz tačke 1. dispozitiva ovoga Rješenja su ništavni (*ex lege*), u smislu člana 4. stav (2) Zakona o konkurenciji.
3. Nalaže se Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Vlade Kantona Sarajevo, da odmah, a najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od prijema ovoga Rješenja, uskladi odredbe članova postojećeg Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Vogošća i odredbe članova postojećeg Sporazuma o prevozu učenika s Općinom Ilijaš, kao i odredbe članoova predmetnih Sporazuma zaključenih s ostalim općinama u Kantonu Sarajevo, sa Zakonom o konkurenciji, na način da svim privrednim subjektima /prevoznicima registrovanim za prevoz putnika u Kantonu Sarajevo osigura slobodnu konkurenciju na tržištu subvencioniranog prevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, te u ostavljenom vremenskom roku dostavi Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenoj obavezi.
4. Izriče se novčana kazna Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade Vlade Kantona Sarajevo u visini od 26.000,00 (dvadesetšesthiljada) KM, u smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji zbog sklapanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačka

b) Zakona o konkurenciji, koju je dužna platiti u roku od 8 (osam) dana od prijema ovoga Rješenja.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u navedenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

5. Odbija se Zahtjev za pokretanje postupka privrednog subjekta „Centrotrans-Eurolines“ protiv Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Vlade Kantona Sarajevo, u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
6. Obavezuje se Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Vlade Kantona Sarajevo da privrednom subjektu „Centrotrans-Eurolines“ isplati iznos od 1.000,00 (hiljadu) KM na ime troškova postupka u roku od 8 (osam) dana od prijema ovoga Rješenja.
7. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo, dana 17.11.2011. godine pod brojem: 06-26-3-026-II/11 Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev), u skladu s članom 27. Zakona o konkurenciji (u daljem tekstu: Zakon), privrednog subjekta „Centrotrans – Eurolines“ d.d. Sarajevo, Kurta Schorka 14, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: „Centrotrans-Eurolines“ ili Podnosilac zahtjeva), protiv Ministarstva obrazovanja i nauke Vlade Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo), Općine Ilijaš, 126. Ilijaške brigade 6, 71380 Ilijaš, i Općine Vogošća, Jošanička 80, 71320 Vogošća, radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma, u smislu člana 4. stav (1) Zakona.

Uvidom u podneseni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije kompletan, u smislu člana 28. Zakona, te je zatražilo dopunu istog, u smislu člana 31. stav (1) Zakona, aktom broj: 06-26-3-026-1-II/11 dana 22.11.2011. godine.

Podnosilac zahtjeva je podnio zahtjev za produženje roka za dostavljanje tražene dokumentacije, podneskom broj: 06-26-3-026-2-II/11 dana 1.12.2011. godine, u smislu člana 31. stav (2) Zakona. Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da je zahtjev opravdan i odobrilo dodatnih 15 dana za dostavljanje dokumentacije, aktom broj: 06-26-3-026-3-II/11 dana 1.12.2011. godine.

Podnosilac zahtjeva je dostavio traženu dokumentaciju, podneskom broj: 06-26-3-026-4-II/11 dana 13.12.2011. godine i podneskom broj: 06-26-3-026-5-II/11 dana 13.12.2011. godine, u kojima je navedeno da se Zahtjev odnosi na utvrđivanje postojanja zabranjenog sporazuma, iz člana 4. stav (1) tačke b), c) i d) Zakona.

Nakon kompletiranja Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je Podnosiocu zahtjeva izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona, aktom broj: 06-26-3-026-6-II/11 dana 20.12.2011. godine.

1. Stranke u postupku

Stranke u postupku su privredni subjekt „Centrotrans-Eurolines“ d.d. Sarajevo, Kurta Schorka 14, 71000 Sarajevo, Ministarstvo obrazovanja i nauke Vlade Kantona Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71000 Sarajevo, Općina Ilijaš, 126. Ilijaške brigade 6, 71380 Ilijaš, i Općina Vogošća, Jošanička 80, 71320 Vogošća.

Zakonom o organizaciji i djelokrugu organa uprave i upravnih organizacija Kantona Sarajevo («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 2/12) naziv Ministarstva obrazovanja i nauke je promjenjen u naziv Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade.

Privredni subjekt „Centrotrans-Eurolines“ je registrovan na Općinskom sudu Sarajevo pod matičnim brojem: 65-01-0339 dana 10.1.1991. godine s pretežnim djelatnostima u pružanju usluga u međunarodnom, međugradskom, gradskom i prigradskom prevozu putnika.

Ministarstvo je tijelo uprave (čije su nadležnosti utvrđene ustavom, zakonima i drugim propisima koji se odnose na nadležnosti kantona) na koje se u skladu s članom 2. stav (1) tačka b) Zakona primjenjuju odredbe istoga, jer isto svojim djelovanjem može direktno ili indirektno utjecati na slobodnu konkurenciju na tržištu Bosne i Hercegovine.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u toku postupka primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) i odredbe Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), u smislu člana 26. Zakona.

Također, Konkurencijsko vijeće je uzelo u obzir i odredbe člana 69. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju («Službene novine Kantona Sarajevo», br. 10/04, 21/06, 26/08 i 31/11), i odredbe člana 107. Zakona o srednjem obrazovanju («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 23/10), Zakona o cestovnom prevozu u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH», br. 28/06 i 2/10) i Zakona o javnim nabavkama («Službeni glasnik BiH», br. 49/04, 19/05, 52/05, 8/05, 8/06, 24/06, 70/06 i 60/10).

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

Podnosilac zahtjeva u bitnom je naveo slijedeće činjenice kao razlog za podnošenje Zahtjeva:

- da je registrovan na Općinskom sudu u Sarajevu pod matičnim brojem: 65-01-0339 dana 10.1.1991. godine, između ostalog, za djelatnosti gradskog i prigradskog prevoza putnika;
- da ima registrovane redove vožnje i pruža usluge linijskog javnog prevoza putnika na području Općine Vogošća i Općine Ilijaš u Kantonu Sarajevo;
- da su odredbe Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjem obrazovanju obavezale Ministarstvo i Vladu Kantona Sarajevo da osigura novčana sredstva za sufinansiranje troškova prevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;
- da su dana 19.1.2011. godine zaključeni Sporazumi o prevozu učenika (u daljem tekstu: Sporazum) za 2011. godinu između Ministarstva i Općine Ilijaš i Općine Vogošća, kojima se Ministarstvo obavezalo da će u saradnji s privrednim subjektom Kantonalno javno komunalno preduzeće „GRAS“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: KJKP „GRAS“) organizirati na teritoriji Općine Ilijaš i Općine Vogošća besplatan prevoz za učenike /učenice osnovnih i srednjih škola koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju;
- da su navedeni Sporazumi zaključeni bez prethodno objavljenog javnog poziva za izbor najpovoljnijeg prevoznika te nije omogućeno Podnosiocu zahtjeva niti drugim prevoznicima da ravnopravno učestvuju u postupku izbora prevoznika za prevoz učenika osnovnih i srednjih škola, i na taj način su spriječili, ograničili i narušili tržišnu konkurenciju na relevantnom tržištu;

- da navedeni Sporazumi predstavljaju nastavak nezakonitog favoriziranja privrednog subjekta KJKP „GRAS“ od nadležnih institucija Vlade Kantona Sarajevo na štetu drugih privrednih subjekta, koji su registrovani za obavljanje iste djelatnosti što ima za posljedicu negativne rezultate njihovog poslovanja;
- da privredni subjekt KJKP „GRAS“ kontinuirano krši Zakon o cestovnom prevozu u Federaciji BiH jer nezakonito obavlja i javni linijski prevoz putnika na 12 spornih linija u Kantonu Sarajevo, među kojima su i linije u Općini Vogošća i Općini Ilijaš, što potvrđuju i dostavljene presude Kantonalnog suda u Sarajevu, rješenja Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i Kantonalne uprave za inspeksijske poslove.

Na osnovu navedenoga Podnosilac zahtjeva smatra da su Ministarstvo, Općina Ilijaš i Općina Vogošća zaključili zabranjene sporazume iz člana 4. stav (1) tačke b), c) i d) Zakona, te traži od Konkurencijskog vijeća donošenje odluke kojom će predmetne Sporazume proglasiti ništavim i sankcionisati takvo djelovanje.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da bez provođenja postupka nije moguće utvrditi postojanje povreda Zakona navedenih u Zahtjevu, te je u smislu člana 32. stav (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka, broj: 06-26-3-026-8-II/11 (u daljem tekstu: Zaključak), na 25. sjednici održanoj dana 22.12.2011. godine.

U skladu s članom 33. stav (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zahtjev i Zaključak na očitovanje Općini Vogošća-aktom broj: 06-26-3-026-12-II/11 dana 23.12.2011. godine, Općini Ilijaš-aktom broj: 06-26-3-026-13-II/11 dana 23.12.2011. godine, Pravobranitelju Kantona Sarajevo-aktom broj: 06-26-3-026-17-II/11 dana 22.12.2012. godine, Ministarstvu-aktom broj: 06-26-3-026-15-II/11 dana 22.12.2011. godine, i privrednom subjektu KJKP „GRAS“-aktom broj: 06-26-3-026-16-II/11 dana 22.12.2011. godine (koji nije dostavio očitovanje).

Općina Ilijaš je dostavila očitovanje, kao i traženu dokumentaciju, u skladu s članom 33. stav (3) Zakona, podneskom zaprimljenim pod brojem: 06-26-3-026-23-II/11 dana 10.1.2012. godine, kojim u potpunosti osporava osnovanost Zahtjeva, navodeći slijedeće:

- da je zaključila Sporazum za 2011. godinu (i 2010. godinu) s Ministarstvom kao garanciju za obezbjeđenje sredstava za nadoknadu troškova prevoza učenika /učenica;
- da je bila prinuđena kršiti čl. 2. i 3. Sporazuma zbog nepokrivenosti područja mrežom javnog gradskog i prigradskog prevoza, te je provela otvoreni postupak nadmetanja za dodjelu ugovora o nabavci usluga prevoza učenika /učenica osnovnog i srednjeg obrazovanja s područja Općine Ilijaš, u skladu s Zakonom o javnim nabavkama, a da je nakon provedenog postupka predmetni ugovor dodijeljen najpovoljnijem ponuđaču privrednom subjektu „Centrotrans-Eurolines“ za 2011. godinu.

Općina Vogošća je dostavila očitovanje, kao i traženu dokumentaciju, u skladu s članom 33. stav (3) Zakona, podneskom zaprimljenim pod brojem: 06-26-3-026-24-II/11 i brojem: 06-26-3-026-25-II/11 dana 10.1.2012. godine, kojima u potpunosti osporava osnovanost Zahtjeva, navodeći slijedeće:

- da je odredbama čl. 2. i 3. Sporazuma (broj: 11-14-474-4 od dana 12.1.2011. godine) regulisano da Ministarstvo u saradnji s privrednim subjektom KJKP „GRAS“ organizuje subvencionirani prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola iz Općine Vogošća ali Općina Vogošća nije dala ovlaštenje Ministarstvu da izabere privredni subjekt KJKP „GRAS“ za ovlaštenog prevoznika niti je Ministarstvo takvu saglasnost tražilo niti je

mogla znati na osnovu koje procedure je Ministarstvo izabralo privredni subjekt KJKP „GRAS“ za prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;

- da je radi navedenog bila prinuđena kršiti odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma te je nakon provedene procedure javne nabavke, u skladu s Zakonom o javnim nabavkama, zaključila ugovor (za 2011. godinu) o prevozu učenika /učenica osnovnih i srednjih škola sa izabranim ponuđačem privrednim subjektom „Centrotrans-Eurolines“.

Ministarstvo, podneskom zaprimljenim dana 19.1.2012. godine pod brojem: 06-26-3-026-28-II/11, nije dostavilo očitovanje na Zaključak i Zahtjev, u smislu člana 33. stav (3) Zakona, ali je dostavilo tražene podatke i dokumentaciju, navodeći:

- da je u 2011. godini zaključilo tipske sporazume: Sporazum o prevozu učenika s Općinom Vogošća-broj: 02-38-117/11 dana 19.1.2011. godine, Sporazum o prevozu učenika s Općinom Ilijaš-broj: 07-14-118/11 dana 19.1.2011. godine, Sporazum o prevozu učenika s Općinom Ilidža-broj: 06-30/11 dana 17.1.2011. godine, Sporazum o prevozu učenika s Općinom Novo Sarajevo-broj: 02-38-198/11 dana 31.1.2011. godine, Sporazum o prevozu učenika s Općinom Stari Grad-broj: 01-05-4-137/11 dana 24.1.2011. godine, Sporazum o prevozu učenika s Općinom Novi Grad-broj: 02-14-1608/11 dana 1.2.2011. godine, Sporazum o prevozu učenika s Općinom Trnovo-broj: 02-05-116 dana 26.1.2011. godine i Sporazum o prevozu učenika s Općinom Hadžići-broj: 02-38-9-1083/11 dana 18.1.2011. godine;
- da je također, u 2010. godini zaključilo tipske Sporazume o zajedničkoj saradnji (koji također regulišu prevoz učenika /učenica) sa svim općinama u Kantonu Sarajevo (osim Općine Centar);
- da je odredbama Sporazuma utvrđeno da je prevoz učenika /učenica osnovnih i prvih i drugih razreda srednjih škola besplatan i da isti finansira Ministarstvo, a da za učenike /učenice trećih i četvrtih razreda srednjih škola Ministarstvo subvencionira dio troškova prevoza;
- da je na osnovu Sporazuma zaključenog s Općinom Vogošća u 2010. godini prevezeno 3.807, a u 2011. godini 4.002 učenika /učenica osnovnih škola, a da za učenike /učenice srednjih škola ne raspolažu podacima, a da je na osnovu Sporazuma zaključenog s Općinom Ilijaš u 2010. godine prevezeno 6.680 učenika /učenica osnovnih škola i 5.505 učenika /učenica srednjih škola, a u 2011. godini 6.540 učenika /učenica osnovnih škola i 6.732 učenika /učenica srednjih škola.

Konkurencijsko vijeće je dostavilo očitovanje Općine Ilijaš, aktom broj: 06-26-3-026-26-II/11 dana 11.1.2012. godine, očitovanje Općine Vogošća, aktom broj: 06-26-3-026-27-II/11 dana 12.1.2012. godine i dokumentaciju Ministarstva, aktom broj: 06-26-3-026-31-II/11 dana 24.1.2012. godine, na odgovor privrednom subjektu „Centrotrans-Eurolines“.

Privredni subjekt „Centrotrans-Eurolines“ je obavijestio Konkurencijsko vijeće, podneskom broj: 06-26-3-026-29-II/11 dana 19.1.2012. godine i podneskom brojem: 06-26-3-026-30-II/11 dana 24.1.2012. godine, da povlači Zahtjev koji se odnosi na Općinu Ilijaš i Općinu Vogošća, dok ostaje pri Zahtjevu koji se odnosi na Ministarstvo.

Konkurencijsko vijeće na osnovu navedenog je donijelo Zaključak o obustavljanju postupka protiv Općine Ilijaš i Općine Vogošća, u smislu člana 122. stav (2) i člana 123. stav (1) Zakona o upravnom postupku, na 27. sjednici održanoj dana 8.2.2012. godine broj: 06-26-3-026-37-II/11.

U skladu s članom 44. stav (1) Zakona, Konkurencijsko vijeće je dostavilo Zaključak o obustavljanju postupka Ministarstvu-aktom broj: 06-26-3-026-39-II/11 dana 8.2.2012. godine,

privrednom subjektu „Centrotrans-Eurolines“-aktom broj: 06-26-3-026-45-II/11 dana 16.2.2012. godine, Općini Vogošća-aktom broj: 06-26-3-026-41-II/11 dana 8.2.2012. godine, Općini Ilijaš-aktom broj: 06-26-3-026-40-II/11 dana 8.2.2012. godine, kao i na objavu u službene glasnike /novine («Službeni glasnik BiH», broj 13/12 od dana 20.2.2012. godine).

4. Analiza relevantnog tržišta

U skladu s članom 3. Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta relevantno tržište se određuje kao tržište određenih usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekta na određenom geografskom području.

Relevantno tržište usluga obuhvata sve usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupnu ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantne usluge pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

Relevantno tržište usluga predmetnog postupka je pružanje usluga na tržištu subvencioniranog prevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola na teritoriji Kantona Sarajevo.

Relevantno geografsko tržište predmetnog postupka je Kanton Sarajevo, budući da predmetni Sporazumi regulišu subvencionirani prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u općinama Kantona Sarajevo.

Slijedom navedenog, relevantno tržište predmetnog postupka je pružanje usluga na tržištu subvencioniranog prevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u općinama Kantona Sarajevo.

5. Usmena rasprava

Budući da se radi o postupku stranaka sa suprotnim interesima Konkurencijsko vijeće, u skladu sa članom 39. Zakona, je zakazalo usmenu raspravu, dana 13.3.2012. godine.

Na usmenoj raspravi održanoj u prostoru Konkurencijskog vijeća privredni subjekt „Centrotrans-Eurolines“ je zastupala g-đa Azra Šehbajraktarević, a Ministarstvo g-din Goran Hašimbegović. Predstavnica privrednog subjekta „Centrotrans-Eurolines“ se izjasnila da ostaju kod dosadašnjih iskaza, dok je predstavnik Ministarstva u bitnom naveo (Zapisnik broj: 06-26-3-026-51-II/11):

- da je Ministarstvo, na osnovu člana 69. stav (4) Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i člana 107. Zakona o srednjem obrazovanju, pripremio i zaključilo u 2011. godini tipske Sporazume sa svim općinama u Kantonu Sarajevo (osim Općine Centar);
- da odredbe Sporazuma omogućavaju općinama u Kantonu Sarajevo da putem javnog poziva odaberu prevoznika za prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola od mjesta stanovanja do škole i nazad, i na osnovu kojih su Općina Vogošća i Općina Ilijaš potpisale ugovor za prevoz učenika /učenica s privrednim subjektom „Centrotrans-Eurolines“;
- da je Ministarstvo prilikom odabira prevoznika imalo za cilj osigurati bezbjedan prevoz učenika /učenica, te uskladiti prevoz s početkom i završetkom nastave u školama, te da je

odredbama čl. 4., 5. i 6. Sporazuma za 2011. godinu propisano da općine u saradnji s osnovnim i srednjim školama organizuju prevoz učenika /učenica, zaključuju i dostavljaju Ministarstvu zaključene ugovore o prevozu i mjesečne račune na plaćanje za obavljeni prevoz učenika /učenica;

- da Sporazumi nemaju za cilj narušavanje tržišne konkurencije jer su urađeni na osnovu odredbi Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjem obrazovanju.

Ministarstvo je u skladu sa zaključkom s usmene rasprave, u ostavljenom roku, dostavilo Konkurencijskom vijeću dodatni komentar na Zahtjev, podneskom broj: 06-26-3-026-62-II/11 dana 21.3.2012. godine, u kome je ponovilo iznesene stavove s usmene rasprave i istaknulo da sporne odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma koje se odnose na privredni subjekt KJKP „GRAS“ nisu proizvele štetne posljedice po druge prevoznike, ali da je ipak izmijenilo sporne odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma za 2012. godinu zaključenih s Općinom Vogošća i Općinom Ilijaš.

Također, Ministarstvo je dostavilo, podneskom broj: 06-26-3-026-62-II/11 dana 21.3.2012. godine, ukupne iznose isplaćenih subvencija, za prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, po općinama Kantona Sarajevo navodeći, da je u skladu s predmetnim Sporazumima, za 2010. godinu isplaćeno ukupno 3.440.000,00 KM (privrednom subjektu KJKP „GRAS“ 2.927.299,45 KM ili 85,1%, a ostalim privrednim subjektima 512.700,55 KM), a da je za 2011. godinu isplaćeno ukupno 4.349.048,71 KM (privrednom subjektu KJKP „GRAS“ 3.706.413,30 KM ili 85,2%, a ostalim privrednim subjektima 642.635,41KM).

6. Prikupljanje podataka od trećih lica

U toku postupka radi utvrđivanja svih relevantnih činjenica, u smislu člana 35. stav (1) tačke a) i c) Zakona, Konkurencijsko vijeće je prikupljalo podatke i dokumentaciju i od drugih tijela /institucija koje nisu stranke u postupku.

Slijedon navedenog Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju u vezi ovlaštenih prevoznika u Kantonu Sarajevo i redova vožnje od Ministarstva saobraćaja Vlade Kantona Sarajevo, aktom broj: 06-26-3-026-18-II/11 dana 22.12.2011. godine i aktom broj: 06-26-3-026-32-II/11 dana 26.1.2012. godine, koje je isti dostavio podneskom brojem: 06-26-3-026-21-II/11 dana 5.1.2012. godine i podneskom broj: 06-26-3-026-36-II/11 dana 6.2.2012. godine.

Također, Konkurencijsko vijeće je zatražilo podatke i dokumentaciju o provođenju predmetnog Sporazuma od Općine Trnovo-akt broj: 06-26-3-026-52-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Novo Sarajevo-akt broj: 06-26-3-026-53-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Novi Grad-akt broj: 06-26-3-026-54-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Stari Grad-akt broj: 06-26-3-026-55-II/11 dana 13.3.2012. godine, Općine Ilidža-akt broj: 06-26-3-026-56-II/11 dana 13.3.2012. godine i Općine Hadžići-akt broj: 06-26-3-026-57-II/11 dana 13.3.2012. godine.

Konkurencijskom vijeću su dostavile dokumentaciju Općina Hadžići-podnesak broj: 06-26-3-026-59-II/11 dana 21.3.2012. godine, Općina Novi Grad-podnesak broj: 06-26-3-026-60-II/11 dana 21.3.2012. godine, Općina Ilidža-podnesak broj: 06-26-3-026-61-II/11 dana 21.3.2012. godine, Općina Novo Sarajevo-podnesak broj: 06-26-3-026-63-II/11 dana 22.3.2012. godine, Općina Stari Grad-podnesak broj: 06-26-3-026-64-II/11 dana 23.3.2012. godine, Općina Trnovo-podnesak broj: 06-26-3-026-65-II/11 dana 30.3.2012. godine.

7. Ocjena dokaza

Nakon sagledavanja relevantnih činjenica, dokaza i dokumentacije dostavljene od stranaka u postupku, kao i podataka i dokumentacije relevantnih institucija, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo sljedeće:

- da je članom 69. stav 1. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju utvrđeno da «Osnivač osnovne škole kao javne ustanove u saradnji s općinom na čijem području se nalazi osnovna škola osigurava učenicima /učenicama koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju besplatan prevoz do te škole»;
- da je članom 107. Zakona o srednjem obrazovanju utvrđeno da «Kanton u saradnji sa gradom, općinama i drugim zainteresovanim subjektima, obezbjeđuje sredstva za sufinansiranje troškova prevoza redovnih učenika /učenica srednjih škola, kao javnih ustanova, koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju»;
- da je Ministarstvo na osnovu navedenih odredbi zakona zaključilo tipske Sporazume za 2011. godinu, kao i tipske Sporazume o zajedničkoj saradnji za 2010. godinu (kojima je također regulisan prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola) sa svim općinama u Kantonu Sarajevo (osim Općine Centar);
- da Ministarstvo sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju odredbama tipskih Sporazuma, i to:
  - članom 2. utvrđeno je da će Ministarstvo u saradnji s privrednim subjektom KJKP „GRAS“ i osnovnim školama s teritorija općina Kantona Sarajevo organizovati besplatan prevoz učenika /učenica osnovnih škola koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju;
  - članom 3. utvrđeno je da Ministarstvo u saradnji sa privrednim subjektom KJKP „GRAS“ organizuje besplatan i subvencioniran prevoz učenika /učenica srednjih škola koji stanuju na udaljenosti većoj od dva kilometra od škole koju pohađaju;
  - članom 4. utvrđeno je da na relacijama koje nisu pokrivena mrežom javnog gradskog i prigradskog prevoza privrednog subjekta KJKP „GRAS“, svaka općina u Kantonu Sarajevo će u saradnji s osnovnim i srednjim školama organizovati prevoz učenika /učenica čiji će red vožnje biti usklađen sa potrebama odlaska i povratka učenika u /iz škole.
- da nisu tačni navodi Ministarstva (izneseni na usmenoj raspravi) da su odredbe čl. 2. i 3. Sporazuma omogućile svim općinama Kantona Sarajevo da putem javnog poziva odaberu prevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, budući da navedene odredbe isključuju takvu mogućnost jer direktno određuju privredni subjekt KJKP „GRAS“ kao jedinog prevoznika za tu namjenu;
- da općine u Kantonu Sarajevo nisu konsultovane niti su dale ovlaštenje Ministarstvu da odredi privredni subjekt KJKP „GRAS“ za ovlaštenog prevoznika učenika /učenica, i da nisu mogle znati na osnovu koje procedure je Ministarstvo izabralo privredni subjekt KJKP „GRAS“ za prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;
- da su pored privrednog subjekta KJKP „GRAS“ za pružanje usluga prevoza putnika u Kantonu Sarajevo registrovani i privredni subjekt „Centrotrans–Eurolines“, privredni subjekt Vildan Turs d.o.o. Sarajevo, privredni subjekt Rave Company d.o.o. Sarajevo, privredni subjekt Hukić–Turs d.o.o. Sarajevo itd, te isti imaju pravo ravnopravnog učešća u postupku izbora najpovoljnijeg prevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola;

- da je Ministarstvo, na osnovu Sporazuma, od ukupnog iznosa isplaćenih subvencija za prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola (za 2010. godinu i 2011. godinu), isplatilo 85,0% do 100,0% privrednom subjektu KJKP „GRAS“ (različito po općinama) dok je ostalim registrovanim prevoznicima u Kantonu Sarajevo isplatilo 0% do 15,0% (različito po općinama) subvencija;
- da isplata subvencija za prevoz učenika /učenica ostalim registrovanim prevoznicima u Kantonu Sarajevo ne bi bilo (za 2010. godinu i 2011. godinu) da neke općine nisu djelimično kršile navedene odredbe Sporazuma, te zaključile ugovore za prevoz učenika /učenika (nakon provedene procedure u skladu s Zakonom o javnim nabavkama) s ostalim prevoznicima.

Članom 4. stav (1) Zakona je utvrđeno da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja i prešutni dogovori privrednih subjekta, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekta (član 2. stav (1) tačka b) Zakona u privredne subjekte uključuje i organe državne uprave i lokalne samouprave, koji navedenim aktivnostima /aktima direktno ili indirektno učestvuju ili utječu na tržište) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na tržištu.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Kanton Sarajevo osnivač škola, a da je obaveza Ministarstva u skladu s odredbama Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjem obrazovanju, kao *lex specialis* (u odnosu na ostale propise), osiguranje finansijskih sredstava za subvencioniranje (i besplatan) prevoz učenika /učenica u općinama Kantona Sarajeva, a da svaka općina treba osigurati i organizovati siguran prevoz učenika /učenica izborom najpovoljnijeg prevoznika za prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, u skladu s procedurom Zakona o javnim nabavkama, a ne da Ministarstvo administrativnom odlukom određuje općinama prevoznika (privredni subjekt KJKP „GRAS“ i obavezu zaključivanja ugovora s istim), kao što je urađeno u navedenim odredbama predmetnih Sporazuma.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je Ministarstvo odredbama čl. 2. i 3. Sporazuma odredilo privredni subjekt KJKP „GRAS“ kao jedinog prevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola (iako je u Kantonu Sarajevo registrovan veći broj privrednih subjekta za prevoz putnika) bez prethodno provedenog postupka (u skladu s Zakonom o javnim nabavkama), te je na taj način stavilo u nepovoljan položaj ostale registrovane privredne subjekte (prevoznike) /potencijalne konkurente da ravnopravno učestvuju u postupku izbora najpovoljnijeg prevoznika za prevoz učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u općinama Kantona Sarajevo.

Konkurencijsko vijeće je također, utvrdilo da je Ministarstvo odredbom člana 4. Sporazuma ograničilo pristup relevantnom tržištu ostalim registrovanim privrednim subjektima koji pružaju usluge prevoza putnika, a koji ne održavaju redovan gradski i prigradski prevoz putnika u Kantonu Sarajevo, odnosno pravo da ravnopravno učestvuju u postupku izbora najpovoljnijeg prevoznika učenika /učenica osnovnih i srednjih škola, budući da se prevoz učenika /učenica smatra sezonskim (povremenim /vanrednim) prevozom koji se obavlja u pravilu radnim danima po utvrđenoj satnici (u ovisnosti od vremena početka nastave i broja smjena u školama) isključivo za vrijeme trajanja školske godine, te se isti ne može vezati za «redovan gradski i prigradski prevoz».

Na osnovu navedenoga Konkurencijsko vijeće je neosporno utvrdilo da je Ministarstvo odredbama čl. 2., 3. i 4. Sporazuma za 2011. godinu (kao i Sporazuma o poslovnoj saradnji za 2010. godinu) kontinuirano favorizovalo privredni subjekt KJKP „GRAS“ u smislu da bude jedini privredni subjekt koji pruža usluge prevoza učenika /učenica osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo, i da takvim postupanjem dovodi u nepovoljan položaj ostale registrovane privredne subjekte koji također pružaju usluge prevoza putnika u Kantonu Sarajevo, odnosno

da je navedenim odredbama (administrativnim mjerama) direktno utjecalo na tržište što je za cilj i posljedicu imalo sprječavanje, ograničavanje i narušavanje slobodne konkurencije, u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona (ograničavanje i kontrolu tržišta i tehničkog razvoja). *Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tačkama 1.i 2. dispozitiva ovoga Rješenja.*

Ministarstvo je tokom postupka dostavilo Konkurencijskom vijeću Sporazume zaključene s Općinom Ilijaš i Općinom Vogošća (za 2012. godinu) navodeći da je izmijenilo sporne odredbe. Konkurencijsko vijeće je analiziralo dostavljene izmjene odredbi čl. 2. i 3. Sporazuma koje glase „...prevoznik koji održava redovan gradski i prigradski prevoz...“, te utvrdilo da iste nisu u potpunosti u skladu s ovim Rješenjem, jer i dalje ostaju ograničenja (za učešće u postupku izbora najpovoljnijeg prevoznika) za prevoznike koji ne održavaju redovan gradski i prigradski prevoz putnika.

Ministarstvo je obavezno izmijeniti odredbe svih postojećih Sporazuma za 2012. godinu zaključenih s svim općinama Kantona Sarajevo i iste dostaviti Konkurencijskom vijeću.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 3. dispozitiva ovoga Rješenja.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da Podnosilac zahtjeva tokom postupka, u smislu člana 36. stav (1) Zakona, nije dokazao kršenje člana 4. stav (1) tačke c) i d) Zakona, koje je naveo u Zahtjevu.

Na osnovu navedenoga Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da ne postoje odredbe u Sporazumu koje imaju za cilj i posljedicu sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije, u smislu Zakona-člana 4. stav (1) tačka:

- c) podjele tržišta ili izvora snabdjevanja;
- d) primjene različitih uslova za identične transakcije sa drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 5. dispozitiva ovoga Rješenja.

8. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako zaključi zabranjeni sporazum na način propisan odredbama člana 4. Zakona.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je Ministarstvo prekršilo odredbe člana 4. stav (1) tačka b) Zakona, Konkurencijsko vijeće je u smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona izreklo Ministarstvu novčanu kaznu u iznosu od 26.000,00 (dvadesetšesthiljada) KM što predstavlja 0,0113% od ukupnog budžeta (koji iznosi 229.633.245,00 KM za 2010. godinu) Ministarstva.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja novčane kazne kao olakšavajuću okolnost uzelo u obzir da je Ministarstvo u odredbama tipskih Sporazuma zaključenih za 2012. godinu

izmijenilo neke sporne odredbe predmetnih Sporazuma iz 2011. godine, što je omogućilo djelimično uspostavljanje slobodne tržišne konkurencije na relevantnom tržištu.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori Ministarstvo na obavezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 4. dispozitiva ovoga Rješenja.

9. Troškovi postupka

Članom 105. stav 1. Zakona o upravnom postupku je propisano da u pravilu svaka stranka snosi svoje troškove postupka (koji uključuju i troškove za pravno zastupanje), a članom 105. stav 2. istog Zakona je propisano da kada u postupku učestvuju dvije ili više stranaka sa suprotnim interesima, stranka koja je izazvala postupak, a na čiju je štetu postupak okončan, dužna je protivnoj stranci nadoknaditi opravdane troškove koji su nastali u postupku.

Podnosilac zahtjeva je podneskom broj: 06-26-3-026-58-II/11 dana 13.3.2012. godine, dostavio zahtjev za nakanadu troškova postupka u iznosu od 1.000,00 KM za plaćenu administrativnu taksu za podnošenje Zahtjeva.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da privredni subjekt „Centrotrans – Eurolines“ ima pravo na naknadu troškova postupka u iznosu od 1.000,00 KM, odnosno na iznos uplaćene administrativne takse, u skladu s članom 2. Tarifni broj 106. stav (1) tačka f) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», br. 30/06 i 18/11).

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u tački 6. dispozitiva ovoga Rješenja.

10. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dopuštena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objavljivanja ovoga Rješenja.

Predsjednik

Ibrica Lakišić